

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Ndob/4/2022
Identifikačné číslo spisu: 5421200800
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5421200800.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu MBM-GROUP, a.s., so sídlom Miletičova 1, Bratislava, IČO: 36 740 519, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s.r.o, so sídlom Radlinského 49, Dolný Kubín, IČO: 36 858 501, proti žalovaným 1) Oravská vodárenská spoločnosť, a.s., so sídlom Bysterecká 2180, Dolný Kubín, IČO: 36 672 254, zastúpená JUDr. Danielou Hmírovou, advokátkou s miestom podnikania Oravská 22, Žilina, 2) OHL ŽS Slovakia, a.s., so sídlom Tuhovská 29, Bratislava, IČO: 31 365 701, 3) OHLA ŽS, a.s., so sídlom Tuřanka 115b, Slatina, Brno, Česká republika, IČO: 463 42 796, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby OHLA ŽS, a.s., organizačná zložka, so sídlom Tuhovská 29, Bratislava, IČO: 35 881 879, žalovaní v 2. a 3. rade zastúpení HKV Law Firm s.r.o., so sídlom Pořtová 3, Bratislava, IČO: 36 611 301, o zaplatenie 1.579.861,59 eur s príslušenstvom, o návrhoch žalovaných v 2. a 3. rade na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava III, takto

rozhodol:

Návrhom žalovaných v 2. a 3. rade na prikázanie sporu vedeného na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 10Cb/5/2021 z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava III n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

Dňa 8. marca 2022 Okresný súd Dolný Kubín predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vec vedenú pod sp. zn. 10Cb/5/2021 na rozhodnutie o návrhu na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava III.

2 Podaním doručeným súdu dňa 31. augusta 2021 žalovaný v 2. rade v zmysle § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) navrhol prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava III z dôvodu vhodnosti s odôvodnením, že žalobca, žalovaný v 2. rade, ako aj žalovaný v 3. rade majú sídlo v Bratislave a jedine žalovaný v 1. rade má sídlo v Dolnom Kubíne. Uviedol, že by bolo nelogické a nevhodné, ak by žalobca a väčšina subjektov na strane žalovaných museli dochádzať za úkonmi súdu z Bratislavy do Dolného Kubína, čo predstavuje nemalé finančné náklady a v konaní náročnom na dokazovanie, akým toto zrejme bude, bude zrejme pomerne dosť úkonov pred súdom prvej inštancie. Z hľadiska hospodárnosti a rýchlosti konania sa žalovaný v 2. rade domnieva, že

vhodnejším na prejednanie predmetného sporu bude ktorýkoľvek zo súdov prvej inštancie v Bratislave. Naviac aj sám žalobca v žalobe uviedol, že voči žalovanému v 1. rade ako jedinému subjektu so sídlom v Dolnom Kubíne, si uplatňuje nárok len z procesnej opatrnosti, pričom podľa názoru žalovaného v 2. rade, takýmto postupom nemôže sledovať iný zámer, ako dosiahnutie založenia všeobecnej miestnej príslušnosti na Okresnom súde Dolný Kubín. V rámci dôvodov, pre ktoré navrhol prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava III, žalovaný v 2. rade uviedol, že miestna príslušnosť Okresného súdu Dolný Kubín nie je daná, nakoľko:

- nie sú dané dôvody účelnosti, efektívnosti, rýchlosti a hospodárnosti konania na súde určenom žalobcom
- väčšina žalovaných subjektov má sídlo v obvode iného súdu
- žalobca má sídlo v obvode iného súdu
- návrh voči žalovanému je podaný výlučne formálne a z opatrnosti
- všetky podstatné dokumenty týkajúce sa predmetného sporu, boli podpísané v Bratislave.

3 Zároveň podaním doručeným súdu dňa 31. augusta 2021 žalovaný v 3. rade taktiež v zmysle § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) navrhol prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava III z dôvodu vhodnosti s identickým odôvodnením ako žalovaný v 2. rade.

4 Žalobca vo vyjadrení doručenom súdu dňa 7. októbra 2021 uviedol, že s prikázaním sporu Okresnému súdu Bratislava III nesúhlasí, nakoľko k prikázaniu sporu je možné pristúpiť len vo výnimočných prípadoch, keď prejednanie sporu iným než doposiaľ príslušným súdom by znamenalo z komplexného pohľadu hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie posúdenie veci. Z judikatúry zároveň vyplýva, že ďalšou podmienkou pre vyhovie návrhu sporovej strany, je aj súhlas druhej sporovej strany. Vo vzťahu k žalovanými tvrdenému dôvodu vhodnosti spočívajúcom v skutočnosti, že žalobca, žalovaný v 2. rade a žalovaný v 3. rade majú sídlo v Bratislave, žalobca uviedol, že táto skutočnosť nie je dôvodom na prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava III, nakoľko vzdialenosť miestne príslušného súdu od sídla žalovaného nemôže byť v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dôvodom na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti. Uvedený dôvod nevykazuje charakter výnimčnosti a vo všeobecnosti sú okolnosti tohto druhu skôr bežné. Žalobca naviac zdôraznil, že prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava III by malo za následok spomalenie a znehospodárnenie konania, keďže v obvode Okresného súdu Dolný Kubín má sídlo žalovaný v 1. rade, ako aj právny zástupca žalobcu. Dielo, ktorého zhotovenia sa týka predmet konania, bolo zhotovované v regióne Orava, kde majú bydlisko aj vedúci technickí pracovníci žalobcu, stavbyvedúci, majstri geodeti a ostatné osoby podieľajúce sa na zhotovení diela, ako aj vedúci technickí pracovníci žalovaného v 1. rade, ktorých bude potrebné v konaní vypočúť. Žalobca zároveň poukázal na skutočnosť, že z hľadiska hospodárnosti nie je rozhodujúce, kde boli podpísané dokumenty týkajúce sa predmetného sporu. Taktiež žalobca zdôraznil, že svoj nárok voči žalovanému v 1. rade po skutkovej a právnej stránke riadne zdôvodnil, a v rámci jeho postavenia v spore ako „dominus litis“, je na jeho uvážení, koho a na akom skutkovom základe bude žalovať. Na záver vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky návrhom na prikázanie sporu nevyhovel.

5 Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení doručenom súdu dňa 20. januára 2022 uviedol, že proti prikázaniu sporu inému súdu nemá námietky. Mal za to, že žalobca podal žalobu proti nemu preto, aby zámerne bol na konanie príslušný Okresný súd Dolný Kubín, pričom v konaní nie je ani pasívne vecne legitimovaným subjektom.

6 Následne vo vyjadrení doručenom súdu dňa 25. februára 2022 žalovaní v 2. a 3. rade uviedli, že vyjadrenie žalobcu považujú za nedôvodné a vecne nesprávne, pričom miestna príslušnosť založená na sídle žalovaného v 1. rade sa im javí ako nespravodlivá a uvedeným postupom im môže byť upreté právo na zákonného sudcu. Podľa názoru žalovaných v 2. a 3. rade by sa mala skúmať proporcionalita medzi právom žalobcu založiť miestnu príslušnosť konajúceho súdu, ak prichádza do úvahy viacero miestne príslušných súdov, a právom žalovaných na zákonného sudcu. Ak žalobca zoberie žalobu voči žalovanému v 1. rade späť, v zmysle zásady perpetuatio fori nebudú mať ostatní žalovaní už žiadnu procesnú možnosť zrealizovať im patriace právo na zákonného sudcu.

7 Žalobou podanou na Okresom súde Dolný Kubín sa žalobca domáhal voči žalovaným zaplatať istiny vo výške 1.579.861,59 eur s príslušenstvom titulom vrátenia finančných prostriedkov zadržaných v zmysle zmluvy o združení, pričom žalobu odôvodnil tým, že dňa 22. júla 2013 žalovaný v 3. rade ako vedúci účastník združenia, právny predchodca žalovaného v 2. rade ako prvý účastník združenia a

žalobca ako druhý účastník združenia uzavreli zmluvu o združení, na základe ktorej založili združenie ČOV ORAVA za účelom spoločnej realizácie zákazky v zmysle zmluvy o dielo uzatvorenej medzi objednávateľom - žalovaným v 1. rade a účastníkmi združenia. V zmysle všeobecných podmienok tvoriacich súčasť zmluvy o dielo bol zhotoviteľ (združenie ČOV ORAVA) povinný získať zábezpeku na vykonanie prác, ktorá bola vystavená v prospech žalovaného v 1. rade vo výške 3.949.000,11 eur. V zmluve o združení sa účastníci dohodli, že ako protihodnotu za vybavenie zábezpeky má žalovaný v 2. rade právo zadržať na účte združenia sumu 10% z každej čiastkovej a záverečnej faktúry žalobcu, pričom celkovo na účte združenia zadržal 1.579.861,59 eur z vystavených faktúr žalobcu. Zároveň podľa všeobecných podmienok tvoriacich súčasť zmluvy o dielo bol objednávateľ - žalovaný v 1. rade povinný vrátiť zábezpeku zhotoviteľovi (združenie ČOV ORAVA) do 21 dní po obdržaní kópie Protokolu o vyhotovení diela (25. júna 2019), t. j. do 16. júla 2019. Do toho istého dátumu mali žalovaný v 2. a 3. rade vrátiť zadržané finančné prostriedky žalobcovi. Voči žalovanému v 1. rade si žalobca uplatňuje nárok z opatrnosti, nakoľko nemá vedomosť, či žalovaný v 1. rade vrátil v stanovenej lehote zábezpeku združeniu ČOV ORAVA.

8 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Dolný Kubín a Okresnému súdu Bratislava III (§ 39 ods. 3 CSP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že návrhom žalovaných v 2. a 3. rade na tzv. vhodnú delegáciu nie je dôvodné vyhovieť.

9 Prikázanie (delegácia) sporu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Dôvody vhodnosti opodstatňujúce prikázanie sporu inému súdu môžu mať rôznu povahu, môže ísť o dôvody finančné, zdravotné, sociálne a podobne. Vzhľadom na charakter delegácie, ako výnimky zo zásady, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter, teda musí ísť o dôvod hodný osobitného zreteľa. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania, ako aj pomerov účastníkov na oboch procesných stranách tak, aby prípadná delegácia nebola na ujmu niektorého z nich. Pozitívne rozhodnutie o návrhu na prikázanie sporu inému súdu je opodstatnené iba vtedy, ak od takého postupu možno dôvodne očakávať hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu iným súdom, než je ten, ktorý je podľa zákona miestne príslušný na konanie v danej veci.

10 Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11 Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12 Podľa § 15 ods. 2 CSP, všeobecným súdom zahraničnej právnickej osoby je súd, v ktorého obvode je v Slovenskej republike umiestnená organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby.

13 Podľa § 37 CSP, ak je miestne príslušných niekoľko súdov, môže sa konať na ktoromkoľvek z nich.

14 Podľa § 39 ods. 2 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

15 Podľa § 39 ods. 3 CSP, o prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

16 V posudzovanom prípade nebola skutočnosť, že jedným z miestne príslušných súdom na prejednanie sporu je Okresný súd Dolný Kubín, sporná. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvody, pre ktoré žalovaní v 2. a 3. rade navrhujú prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava III, t. j. či dosahujú takú intenzitu, že odôvodňujú výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu.

17 Najvyšší súd posúdil okolnosti sporu, zohľadnil žalovanými v 2. a 3. rade tvrdené skutočnosti, ako aj vyjadrenia žalovaného v 1. rade a žalobcu, a dospel k záveru, že neboli prezentované také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, keď sice žalovaní v 2. a 3. rade majú sídlo v Bratislave a iba žalovaný v 1. rade má sídlo v Dolnom Kubíne, avšak výber miestne príslušného súdu v zmysle § 37 CSP je na žalobcovi, ktorý navyše nemá povinnosť v žalobe túto svoju voľbu odôvodňovať. Súčasne neboli zistené žiadne výrazné ekonomické, zdravotné, resp. sociálne

dôvody, ktoré by prikázanie sporu odôvodňovali, keď vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu (napríklad, že strana sporu, prípadne jej zástupca, nemá sídlo v obvode miestne príslušného súdu, alebo, že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti, či vynaložiť vyššie výdavky) skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie sporu inému súdu (viď uznesenie NS SR sp. zn. 7Ndc/14/2020 z 15. decembra 2020). Žalovaní v 2. a 3. rade neuviedli žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce záver, že prejednanie sporu Okresným súdom Bratislava III by znamenalo hospodárnejšie, rýchlejšie a po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie posúdenie veci v porovnaní s tým, ak by vec prejednával a rozhodol taktiež miestne príslušný Okresný súd Dolný Kubín.

18 Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že skutočnosť, či žalobca dôvodne podal žalobu vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, bude predmetom dokazovania a rozhodnutia súdu vo veci samej, pričom v tomto štádiu konania táto skutočnosť nie je pre posúdenie dôvodnosti návrhov žalovaných na prikázanie sporu inému súdu podstatná. Taktiež v tejto súvislosti nie je relevantná námietka žalovaných v 2. a 3. rade, že všetky podstatné dokumenty týkajúce sa predmetného sporu boli podpísané v Bratislave, nakoľko nejde o skutočnosti, ktoré by boli v zmysle zákona spôsobilé založiť miestnu príslušnosť súdu na prejednanie a rozhodnutie sporu.

19 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dôvody na prikázanie sporu inému súdu v zmysle § 39 ods. 2 CSP nie sú dané, a preto návrhom žalovaných v 2. a 3. rade na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti nevyhovel.

20 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.